

ALGEMENE TOELICHTING VERORDENING LANGDURIGHEIDSTOESLAG 2012-A

Lente-akkoord

Per 1 januari 2012 zijn de regels van de WWB aangescherpt. Onderdeel van deze aanscherping was de invoering van de zogenaamde huishoudinkomenstoets. Het gemeentelijk beleid, zoals onder meer opgenomen in de Verordening Langdurigheidstoets, is aan deze regelgeving aangepast (Verordening Langdurigheidstoets 2012, vastgesteld door de raad op 17 april 2012). Concreet betekent dit dat een aantal begrippen zijn aangepast (gezin en gezinsleden in plaats van gehuwden), en dat is geregeld hoe moet worden omgegaan met de situatie dat in een gezin één of meerdere leden niet rechthebbende zijn op grond van artikel 11 en artikel 13 WWB.

In het Lente-akkoord is echter besloten de huishoudinkomenstoets terug te draaien. Met de inwerkingtreding op 18 juli 2012 van de Wet Afschaffing Huishoudinkomenstoets, is de huishoudinkomenstoets met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2012 afgeschaft. Dit betekent dat het gemeentelijk beleid opnieuw moet worden aangepast, nu aan de Wet Afschaffing Huishoudinkomenstoets. Het betreft hier een noodzakelijke **technische** aanpassing van de terugkeer van het begrip "gehuwde" in plaats van het begrip "gezin", en de gevolgen hiervan.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het Lente-akkoord alleen gevolgen heeft voor de huishoudinkomenstoets, niet voor de overige aangescherpte regels van de WWB. Er kan dus niet worden volstaan met het opnieuw in werking laten treden van verordeningen, zoals die tot 1 januari 2012 van kracht waren.

Langdurigheidstoets

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimum inkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de WWB in 2004 de langdurigheidstoets in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoets gedecentraliseerd, en dienen gemeenten de langdurigheidstoets in een verordening te regelen.

Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoets een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand.

De langdurigheidstoets is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde belanghebbenden die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij geen vooruitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36 lid 1 WWB). De gemeenteraad moet bij verordening regels vaststellen over het verlenen van een langdurigheidstoets zoals bedoeld in artikel 36 WWB. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. De gemeenteraad dient in de verordening eveneens de hoogte van de langdurigheidstoets te bepalen, en dient te aan te geven wanneer er 'geen uitzicht is op inkomensverbetering'

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING OP DE VERORDENING LANGDURIGHEIDSTOESLAG 2012-A

Artikel 1

Begrippen die in de WWB voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in de WWB. Ten aanzien van een aantal begrippen, die als zodanig niet in de WWB zelf staan is een definitie gegeven in deze verordening.

Met de invulling van het begrip peildatum als datum *waartegen* is aangevraagd wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de CRvB, dat het niet gaat om de datum *waarop* is aangevraagd (zie CRvB 22-07-2008, nr. 07/2304 WWB). De aanvraag wordt daarom steeds geacht te zijn gedaan *tegen* de eerst mogelijke datum na afloop van een referteperiode.

Met betrekking tot het begrip 'inkomen' is een van de WWB afwijkende definitie opgenomen. Nu de wetgever de gemeenteraad opdracht gegeven om in de verordening regels te geven met betrekking tot het begrip 'langdurig, laag inkomen', is de gemeenteraad bevoegd om dit begrip voor de toepassing van artikel 36 lid 1 WWB nader te definiëren. Met de gebruikte definitie wordt aangesloten bij de in de bestaande uitvoeringspraktijk gehanteerde (en ook door de wetgever bedoelde) invulling van het begrip inkomen in artikel 36 lid 1 WWB, maar wordt de wettechnische imperfectie weggenomen.

Artikel 3

Referteperiode

Een referteperiode van 5 jaar, zoals artikel 36 WWB (tekst tot 1-1-2009) voorschreef wordt als te lang ervaren. Nadat belanghebbenden 3 jaar op een minimum inkomen zijn aangewezen is er over het algemeen niet veel reserveringsruimte over. Daarom wordt hier een termijn van drie jaar aangehouden. Dit sluit ook aan bij de impliciet door de wetgever gegeven termijn. De minimumleeftijd is immers door de wetgever teruggebracht van 23 naar 21 jaar. Een belanghebbende is immers (normaal gesproken) vanaf zijn 18e voor de WWB een zelfstandig rechtssubject.

Inkomensgrens

Het begrip 'langdurig, laag inkomen' wordt ingevuld als een inkomen dat niet hoger is dan 100% van de bijstandsnorm. Marginale overschrijdingen van deze 100%-grens dienen genegeerd te worden (zie CRvB 19-08-2008, nrs. 06/1163 WWB e.a.).

Zicht op inkomensverbetering: studenten en scholieren

Het oude criterium "gebrek aan arbeidsmarktperspectief" is per 1 januari 2009 vervangen door "uitzicht op inkomensverbetering". De gemeente kan in de verordening vastleggen onder welke omstandigheden er sprake is van inkomensverbetering. Hierbij had de wetgever met name studenten op het oog, maar niet uitsluitend. In de parlementaire behandeling zijn ook ex-studenten genoemd, die beginnen in een aanloopschaal, en mensen, die bewust voor kiezen parttime te werken. Het inschatten van het uitzicht op inkomensverbetering is echter zeer lastig. Dit berust namelijk op een inschatting van toekomstige ontwikkelingen op basis van ervaringsgegevens uit het verleden. Bovendien is niet duidelijk binnen welke termijn inkomensverbetering moet worden gerealiseerd. Mede om de uitvoering van de langdurigheidstoelage eenvoudig te houden wordt daarom geadviseerd aan het begrip "uitzicht op inkomensverbetering" een beperkte uitleg te geven en dit te betrekken op studenten en scholieren (lid 2).

Rol van de arbeids-en reïntegratieverplichtingen

In de nieuwe wettelijke regeling is niet langer opgenomen dat een belanghebbende voldoende getracht moet hebben om arbeid te verkrijgen en aanvaarden. De regering heeft echter aangegeven dat als er sprake is van schending van de arbeidsverplichtingen de mogelijkheid aanwezig blijft om de langdurigheidstoelage te weigeren. Ongewenst gedrag mag immers niet worden beloond met het ontvangen van de langdurigheidstoelage. Het is hierbij wel van belang dat er causaal verband is tussen de schending en een verspeeld perspectief op inkomensverbetering. Dit is geregeld in artikel 3 lid 3 van de verordening.

Artikel 4

In Verordening Langdurigheidstoelage 2012 is abusievelijk een te laag bedrag voor langdurigheidstoelage voor gezinnen opgenomen. Dit foutje is in Verordening Langdurigheidstoelage 2012-A hersteld.

Bij gehuwden moet in het oog gehouden worden dat het recht op langdurigheidstoelage de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden belanghebbenden op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide partners voldoen aan de voorwaarden van artikel 36 lid 1 WWB. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op langdurigheidstoelage (vergelijk bijvoorbeeld CRvB 13 juli 2010, nr 08/2345 WWB, LJN BN2529).

Is één van de partners uitgesloten van het recht op langdurigheidstoelage, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36 lid 1 WWB, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een langdurigheidstoelage. Het gaat hier om een partner die op een van de in artikel 11 of 13 lid 1 WWB genoemde gronden geen recht heeft op bijstand. Als slechts één partner recht heeft op langdurigheidstoelage, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een langdurigheidstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in artikel 4 lid 2 van de verordening.

In lid 3 is bepaald dat voor de toepassing van de hoogte van de langdurigheidstoelage moet worden uitgegaan van de situatie op de peildatum.

In lid 4 is de manier van indexeren opgenomen. Om niet jaarlijks de verordening aan te hoeven passen is gekozen om de hoogte jaarlijks te indexeren met het indexeringspercentage voor alimentaties. Dit is dezelfde systematiek als de indexering van de bijzondere bijstand

Artikel 6

Deze verordening werkt terug tot en met 1 januari 2012. Hierbij is aansluiting gezocht bij het wetsvoorstel "Wijziging van de Wet werk en bijstand in verband met de herziening van de definities van gezin en middelen" (Wet afschaffing huishoudinkomenstoets).

Voor een beperkte groep bijstandsgerechtigden blijft de oude Verordening Langdurigheidstoelage 2012 nog van kracht tot uiterlijk 1 januari 2013. Dat is geregeld in lid 2 en 3 van dit artikel. Het gaat hierbij om mensen voor wie de toepassing van de huishoudinkomenstoets tot een hogere uitkering leidt. Op grond van artikel 78w WWB blijven de gezinsbegrippen nog op hen van toepassing tot uiterlijk 1 januari 2013.